

CSIKI LAPOK

Felelős kiadó: Ösv. VÁKÁR LAJOSNÉ	Előfizetési ár: Egész évre Pengé 6.— Félévre Pengé 3.— Kiszámlázás egy évről 12 Pengé. Megjelenik minden vasárnap	Nyilvántartási szám: 11/1938 Készítők: Csikvári János és Csikvári László Hirdetési díjak a legelőnyösebb árakon számíthatók. Kiadóhivatal: Csalásteredő, Apafi Mihály-utca 15. sz.	Felelős szerkesztő: Vitéz Résszegh Györgő
--------------------------------------	---	---	--

Az egységért.

Emlékeztünk vissza. Ne felejtsünk olyan gyorsan. Két évtizedet meghaladó kisebbségi életünk leghatalmasabb ereje az egységünk volt. Egység minden poklokra keresztül. És látnuk mekkora hatalom volt ez a kezünkben. Főleg metes erő, amely előtt a legerőszakosabb hatalmi elgondolások is megtorpantak.

Munkánkon, egész életünkön meglátást az, hogy egységesen tudunk fellépni és gondolkodni. Lehetek kérdéseinkben nézeteltérések. Megvitattuk, a belső ellenzékiességnek tisztító tüzeben meghányjuk vértűt, de kifelé mindenkor a legfőkételetesebb egység jegyében jelentkeztünk. Az együttesen kiteremtett véleményt egy-emberként védelmeztük. A kisebbségben maradt csoport a kisebbségi öntudat fegyelmével, lemondásával állott az ügy mellé.

Nagyok voltunk ebben a kötelező feyelemben. Felvetődik az a kérdés, hogy miért nem lehet ezt az áldásos feyelelmet átmenteni a független magyar közelet mai helyzetébe is. Hiszen kárát nem vallanánk, ha egy nemzet egységesen tudna jelentkezni a nagy sorskérdéseinkben.

Azután az úgy van, hogy a háboru keményen áll az egész vonalon. Nem jó az, ha ilyenkor sok az okoskodó és hűsalkodó ember. Elismerjük, hogy mindenkinek nemzeti kötelessége a hazajáért, nemzetiért való aggodás. De higgyünk a mindenkori magyar vezetősben. Higgyük abban, hogy az élen álló vezetés nagyobb területeket képes átlátni és bizonyára lelken viseli a nemzeti jövőnk ügyét legalább annyira, mint mi. És a háboru a pillanatok alatt való határozások ideje. Nem lehet ilyenkor egyes kérdéseken aludni. Egyik pillanatról a másikra kell határozni. Nekünk pedig katonás feyelellemmel követni a parancsot. És egy háborus oráznak és népének kötelessége a nagy időkben.

Ma pedig nemzeti történelmünk legnehezebb idejét éljük. Komolyan kell fogogni ennek a nemzedéknek kijutó szerepet. Erre fel kell készülni és lélekkel hinni a küldetésben, mert különben bajok lehetnek.

Az a kiváltságos nemzedék vagyunk amelyre a Gondviselés a nemzet elkövetkező ezer esztendőjének megalapozását bízta. Az új honfoglaló nemzedék vagyunk s ezt nem lehet senkinek közülünk szem elől tévesztetni.

És a nagy feladat kötelez. Kötelez legelő sorban arra, hogy egy-emberként sorakozzunk fel a jelentkező feladataink körül. Azokat egységes szívvel és lélekkel igyekezzünk védelmezni. Minden munkánkkal azon vagyunk, hogy egy egységes magyar közvéleményt teremtsünk a nagy sorskérdéseink körül.

De ez nem minden. A mai áldatlan helyzetnek meg kell szünnie. Lehetetlen az, hogy magyar és magyar ember között akkora hasadások keletkezzenek. Miért van az, hogy akkora gyűlölködések származhatnak a politikai síkon dolgozó emberek között. Hogy lehet így eredményes munkára vállalkozni ha gyűlölködésben élünk.

Nem. Ennek nem szabad így tovább mennie. Legalábbis egy háboru idején nem. A kisebbségi életünknek csak tanulsága van. Ne hagyjuk azokat máról-holnapra elúnni. Emlékeztünk csak vissza milyen nagyszerűen együtt voltunk mi akkor szűletésre, foglalkozásra és vallásra való tekintet nélkül. Nem számított itt semmi egyéb csak az hogy magyar voltál. Abban a pillanatban egy volt a gondolat. Érezted ennek a nagy közösségi egymáratálalásnak segítő

súlyát és értelmét. Soha nem voltál egyedül. Két millió itt élő magyarnak az egységes hite tükrözött benned. Mekkora nagy boldogság volt az.

Miért ne lehetne ezt ma is így csinálni. Hol van az megírva, hogy anyai energiát posztokojunk egészen haszontalan veszekedésekre és egymástól eltávolító székülésokra. Ez nagy fénytűrés egy világézés kellős közepén.

Olyan magyar közélet megteremtését munkáljuk, amelyben nemzeti kötelesség az egység feyelelme. Ugy amint volt. Nemzáruló az, aki nem érzi, hogy vannak idők, amikor egy nemzetes nek egységes felkészültségben kell várnia egy háboru helyzetnek mindenféle lehetőséget.

Gondolatok a tanévzáró vizsgák után.

A boldog felszabadulás után másodsor sáródtak be az iskolák kapui. Másodsor hagyták ott az iskola termet a szebb és boldogabb időv reményei: a székely gyermekek tiszzei. Kimondhatatlan öröm sugárzott szemükből, búszake öntudat utörözött arcukon, mert hisz szívünk lelkünk tarsolyát nem úressen hozták onnan ki, feltűve volt az minden széppel a hit igazságaitól kezdve a legizőbb hazaszeretettig, a honismeretek és nemzeti történet megismérésének valódi tudatosítása révén.

De nemcsak a gyermekek voltak boldogok, hanem azok voltak a szülők is, mert most akár-melyik iskolába is jár gyermekeik, ugyanannak tanulták, nem úgy, mint az átkos 22 éves rémuralom alatt. Akkor csak a felekezeti iskolák voltak a mieink, — de csak lelkiileg — lényileg ott is az idegen hatalom által előrt és vasszigorral végrehajtott magyar nemzeti érzet pusztító, vak gyűlöletből izzó idegen eszmék áradatával kellett tömni gyermekeink agyát, — mert szívét és lelkét nem mérgezhették meg, mert éberem örködött feletük — akár életi kockázatásával is — a testileg lerongyolódott, mindenkitől elhagyott — de lelkeben fenségesen ündöklő — felekezeti tanító.

Az akkori állami iskola nem adhatta azt — mégha véletlenül magyar tanítója is volt —, mert ha kenyerét nem akarta veszíteni, önmagát is meg kellett tagadnia, de mivel az állami iskolák tanítói — mert kultúróna voltunk — tulsúlyban mind románok voltak, hát azok csak pusztítottak, kiölvén gyermekeink szívéből a legesentebb érzést: a faji érzést.

Ma is kétféle iskola van. De most mindkettőben magyar és a neppel egyazon vallásu tanítók tanítanak, egy és ugyanazon Tanterv és Utasítás szerint. Egy a cél: vallásos, erkölcsös, hazafias ifjúságot nevelni a szebb boldogabb jövő kiépítésére. És ezt a célt 100 százalékgig igyekeznek megvalósítani mindekét típusu iskolában. Erről győződhetünk meg az iskolák évszáró vizsgáin és ünnepélyein. Én véletlenül abban a szerencsében részesültem, hogy részt vehettem egy felekezeti iskola és egy állami iskola viaggáján és évszáró ünnepélyén is. Az eredmény mindkét helyen ugyanaz: mindkét iskola tanítói teljes magyar és vallásos lelküket adták és ugyanast tükrözték vissza sokszorosán növendékeik. Különbözög a két iskolatípus között tehát nincs, ha küllömbözögél beszélhetünk, csak a tanítók anyagi helyzetét illetőleg lehet említés tenni. És pedig lényegbevágó. Mert tisztelet a kevés kivételnek, a legtöbb felekezeti tanító csak az államssegélyt kapja, a helyi járuléok csak papiron szerepel. És elől az állapot elől menekültek sokan át az államhoz, mert most nem kell megtagadnuk önmagukat, magyar lelküket. Az iskolák lényegükben tehát egyet nyújtanak.

Mégis a vármegyében gyakori a két iskola közötti nézeteltérés. Sokszor káros az ellentét szállítás és nem való a mai idők komolyságához. Végeredményben mindkét iskola katolikuskeresztény és magyar. Az állami és felekezeti iskola egyformán a szebb, a boldogabb Nagy-Magyarország gondolatát szorgálja. Meggondolandó tehát, hogy van-e értelme ezen iskoláink közötti gyűlölet hintésnek. —ly—n.

Tusnádfürdő szénsavas—kénés forrásainak gyógyhatása.

A kolozsvári egyetem kiküldöttjének vizsgálata.

Tusnádfürdő, július 9.
 A közeli évek óta elapított Tusnádfürdő fejlődésért természetileg kénés és vasdús vidéknek, sőt sorban sorban szénsavas kénés források közöbött, melyeknek használatuk sok rommá, kénés és bűzös beteg gyógyításos módon meggyógyított.

As 1845 évben Tusnádi Kovács Miklós a „nagyadukozó” erdélyi püspök a tusnádi szegény betegek számára 6000 forintot „egy nagy kőházat” építtetett, amely ma is „Hamza-villa” néven ismert. A régi rozoga épületben, melynek eredeti kőfalai ma is megvannak, az állami ovoda épült.

A fürdő egyen nagy gyógyteveszje mellett első sorban szénsavas kénés, újabb újjá szerint „mofetá”-ja jön szemlélésre.

A régi időkben, amikor még a reuma és más bűzös fájdalmak gyógykezelése kevésebb volt, orvosi szempontból is ismeretlen volt a beteg. Azik ismertek a tusnádi bűz, a kőzet magyáktól is feltértek az erdélyi fürdő után gyógyulva tavonak. Abban az időben nagysebző gyógyhatású szénsavas és kénés forrásokról nagy tekintély volt Tusnádfürdőnk. Dr. Kovács Károly vezetés alatt a helyi orvosok, mint utörök vétehető, hogy a kőzet fedél alatt, ha nem is megfolyóan a kénés kőzetek, de rendelkezésre áll betegesnek.

Felszabadulásunk után a gőzöt a legilletékesebb tenyészők, köztük elől orban a kolozsvári Ferenc János tudományegyetem vezetői meglátták kőzetek figyelemre. A múlt hónap utolsó napján megjelent az egyetem tanácsnoka kiűdöttje, Dr. Charmant Pál egyetemi magtanár, hogy az egyetem meglátásából a kőzetek vizsgálatát végezzen. A magtanár mint geológus és mint orvosként a legnagyobb tudással és lelkiismeretességgel látott be az, felekezeti tanítójához. Sajnos, mint minden a fürdőben, nehékesen indul, éppen így a vizsgálatához szükséges emb. anyag is nehézen került össze. Charmant husz egyenőt vett vért és ugyanakkor vérnyomásmérés és vérszámvizsgálathoz szükséges orvosi utas, a gőzben, 10—15 pernyi tartózkodás után, meglát vérnyomást mért. Meglepető eredményt mutattak a kísérletek, mert minden esetben nagy vérnyomásnövekedés állott elő, amely csökkenés 18—25% között mosog.

Dr. Kádár István Tusnádfürdő főorvosa magas vérnyomásos szenvedőkkel állandóan vegyett és hasonló kiváló eredményre jutott. Minden esetben a vérnyomásnak csökkenése állott elő. A magas orvosi tudomány hivatott arra, hogy ennek nagy bűrderejét a betegember gyógyítása szempontjához felbecsülje.

Dr. Charmant Pál egyetemi m. tanár meindössze szerint hasonló gőzök (mofeták) Németországban vannak, amelyek éppen tulajdonságuknál fogva világhírűek. A tusnádfürdői mofeta a német gőzöknél is jobbak, mert gyógyhatásuk fölléteje valamennyit. E kijelentést hazai indokolta, hogy a tusnádfürdői mofeta, radio-aktív, ami igazol a Tusnádfürdőn levő valamennyi szénsavas forrás radio-aktív vize. A mofeta radio-aktivitást egy későbbi vizsgálat fogja eldönteni, de Charmant ennek valódiságában nem kételkedik.

Igy tudtuk meg azt, hogy Tusnádfürdőnek nagy kőze van, tudományos földigazás alatt. A mofeta gázára vonatkozó vizsgálata egy későbbi időre marad, mert ennek vizsgálatához nagyobb berendezésű gépek és különleges felszerelésekre van szükség, amit jelen körülmények között nem lehet idénállítani.

A mofetákak eddig lártuk rheuma elleni jó hatását, most tudjuk meg vérnyomás csökkentő hatását, ami a szívban szenvedőkn segít. Az egyetemi tanár igen javasolta még a mofetát minden fekélyes lebre. 1941—42. telén történt háborus fagyások kezelésére a mesterséges aséndioxyd gázt használtak, ami annyira jónak bizonyult, hogy az eddig amputált végtagokat most megtudták menteni. Adja a jó isten ne

legyen szükség erre, de e nagy kincs nálunk természetben van adva. Szerencsések volnának, ha a kolozsvári Ferencs József tudományegyetem irányítású Tusnádfürdő jövőjét és felbecsülhetetlen kincsünket az emberiség gyógyulására általánosan ismertté és használhatóvá tenné.

A legutóbbi héten Tusnádon valószínű károk miatt meleg volt. A rendkívül kedvező időben a fürdővendégek száma rohamosan emelkedik. Igen kedves minden nap jelenleg, hogy a vadban gazdag fenyvesekből az ösek csoportokban jönnek be a sétányokra és vígan legelődnek a gyógycsarokot pótló, újonnan megnyitott „Balass vitész” körül. Ugy a „Balass vitész”-ben, mint az öreg „Három hussár”-ban vidám élet folyik. A partfürdő szintén népes, de igen kedvelt a Szent Lőrinc fürdő, melynek 23 C. vanas, jódos, só- és szénasavas víz rendkívül felüdítő és valósgai rugalmassá teszi a fáradt testet.

A fürdőnek csattal is eseménye a selyomkői csodálatosan szép kilátás, melyért a kirándulók naponként csoportosan kussnak fel a sziklasmokra. Ugyancsak páratlan kilátás nyílik az Etel-villa tetőtérasszáról is a Csukás-tóra és a fürdőt övező gyönyörű hegykőszorra.

Szerdán **Abrahám József dr.** allapan a vármegyeyel tiszt főorvos kiseretében a helyszínén megvizsgálta kőszelmezesi állapotokat, mert sokan a személyhiány és a gyenge minőségű kenyér miatt panaszoltak. Az allapan a panaszokat alaposan vizsgálta. Azonnal intézkedett finom liszt küldése és a kenyérliszt kicserélése iránt. Így a személy is is megjelenik, mint többi fürdőinkben. Az allapan még több hasonló intézkedéseket tett.

A múlt héten érkezett fürdővendégek közül megemlítjük az alábbiakat:

Bartóti olasz köv. tanácsos, **Tóth** Bela máv. főtanácsos, **Szörtey** Enek nagybirtokos, **Dr. Nagy** Imre főaszerkesztő és családja, **Dr. Hudyma** Emil colteg igazgató, **Poss** Bela lelkigondosó, **Dr. Barabás** Tiborné gyógyped. tanár, **Szentgyörgy** Gusztáv gyógyped. igazgató, **Dr. Sömgyei** főorvos, **Dr. Monoly** Imre min. főmérnök, **Dr. Vasmély** Pál keresk. igazgató és családja, **Somogyi** Ersei saliművész, **Ban** Ibolya saliművész, **Pacsai** György országgy. képviselő és családja, **Dr. Tusnádi** Róth Csaba, **Gróf** Teleki és családja.

Harcterek.

A döntő nyárhoz jutottunk. Borsalmas harcok középpontjában áll a magyar honvéd is. Az oroszok elleni nagy támadásban június 28. óta a honvéd kötelek is részt vesznek. Az első jelentések kiemelték, hogy támadó honvédek, a téli hónapok alatt műszakilag erősen kiépített és makacsul védelmezett szovjet állásokat már az első támadási napon áttörték. Az arcvonalon ültő részen pedig már július hó 3-án seregteseink felvették az érintkezést a délről előretört német kötelekkel. A hadműveletekben különösen sikeresen működtek közre a magyar repülő. A magyar honvédség sikeres előretörése következtében keletkezett 60—80 kilométeres mélységben sikerült az ellenséges seregtések nagy erőt körülzárnai. A kiválóan harcoló honvédek sikereinek értékét fokozza az a körülmény, hogy az eredményeket a nyári esőségekben felásott, alig járható utakon érték el. A kiadott jelentés megjegyzi, hogy hála a magyar csapatok magas színvonalu kiképzésének, a veszteségek csokolyak.

Ezzel a támadással 300 kilométer szélességben szakadt fel a szovjetek elleni front. Rövid egy hét alatt a tengelycsapatok elérték a Don folyót, azon átkeltek és ezzel nagy előnyt szereztek a további hadműveletekhez. elfoglalták Voronezs városát, amely gazdag ipartelepek helye. A világháború most ezen a frontszakaszon a legelkeseredettebb és itt vérzik a magyar honvéd is.

Szeretnénk, ha a harctéri jelentések minden magyar emberben kötelességeket ébresztenének. A harctér hírei nem szabad a közönszürkeségébe fulladjanak. — Együtt kell élni azokkal és a honvéd küdelmes életével osztosni kell legalább ennyiben. Mert igaz az, hogy van egy hátsó front, amely éppen olyan fontos órhely, mint a harcfront. De más ennek a szenvedése és más az amit a honvédek viselnie kell a tűzvonalban. Ma a rádió korában naponként hallunk harcoló csapataink minden gondulatáról. Amikor est halljuk vagy olvasunk mindig ujtsuk meg magunkban azt a fogadalmat, hogy azon a helyen ahol állunk együtt küzdünk és érünk vitéz honvédekkel a végső győzelemért.

Mert honvédekünk támadásának első 10 napos harcaira felfigyelt az egész német hadvezetés és arra büszkéek lehetünk. Ha a hádunk mindenki úgy teljesíti kötelességét idehaza, mint a tűzvonalban veredő honvéd, akkor bátran nézhetünk a jövő elé.

Július hó 28-án hajnalban indultak támadásra a honvéd csapatok. Tíz nap alatt pedig 160 kilométert előnyomulva szakadatlan harcokban, július 7-én elérték a Don folyót. A német hadseregcsoport parancsnoka a honvédek kiváló harci teljesítménye alkalmából táviratot intézett vitéz Horthy Miklóshoz, Magyarország kormányzójához. A távirat szövege következő:

Főméltóság Uram!

Miután a m. kir. 2. hadsereg vitéz Jány vezéresredes öngyémeltősága tetterős vezetése alatt, német bajtársával váltatve győzelmesen kiállította a hadseregcsoporthoz kiadott feladat keretében a tűskeresszést és vitézül harcolva elérte a Don, megtisztított számomra, hogy ezeket az eredményeket főméltóságodnak jelentsem. E jelentéshez azt az erős meggyőződést és bizonyosságot fűzöm hozzá, hogy a magyar hadosztályok a régi fegyverbarátságuk híven, a német hadsereggel együtt kiküzdik a végső győzelmet Európa győzelmére.

A német véderő főparancsnokság jelentése szerint a szovjet front déli szakaszán történt áttörés a szovjetnek a Donól nyugatra elhúzó védelmi vonalát több mint 500 km. szélességben megingatta.

Orel körül a szovjet erők tehermentesítő támadásokba kezdtek, amelyeket a németek mindenütt visszavertek, nagy veszteségeket okozva az ellenségnek.

Az elmúlt hétenek nagy győzelemi eseménye volt egy amerikai hajókaraván megsemmisítése. A hajókaraván 28 kereskedelmi hajóból állott. Repülőgépet, harciokat, élelmiszert és lőszert szállított az oroszoknak. A rengeteg hadianyag Archangelcsk kikötőjébe volt irányítva és a karavánt nagy tengeri erők kísérték. A német repülő és tengeralattjárók ebből a karavánból 32 hajót elsüllyesztettek 220 ezer regisztrotna irtartalommal. Olyan súlyos veszteség ez az ellenségnek, ami a végső győzelem szempontjából okvetlenül éreztetni fogja hatását.

Uj háztartási tanfolyamok nyílnak meg július hó folyamán.

A földművelésügyi minisztérium erdélyi kirendeltsége a magyar családok megsegítését tűzte ki célul, mikor a felsőbb évfolyamos gimnáziuma vagy érettségelt telt tanárok, illetve tanítónők részére, Kolozsváron, július hó 20-tól augusztus hó 20-ig terjedő időben, ingyenes háztartási (gazdasági) tanfolyam rendezését határozta el.

Ennek a tanfolyamnak a célja nemcsak az, hogy a háztartástól elvont tanuló lányokat megismertesse a korszerű háztartás vezetésében szükséges ismeretekkel a gyakorlatilag kiképzése őket, a rájuk váró feladatok minél teljesebb elvégzésére, hanem, hogy megtanítsa hallgatóit arra is, miképpen lehet a korábbi tanulmányokban és sok esetben nem a megcsökkent minőségben forgalomba kerülő élelmiszerekből teljes hatékonyságu, ízletes és tápláló éledeleket főzni.

Európa minden népe megfeszített erővel küzd a jobb jövő biztosításáért. Ebből a küzdelemből nekünk is ki kell vennünk részünk, ha nem akarunk lemaradni a népek nagy élet-halál harcában. Erőnk, küzdőképességünk fenntartása érdekében kell mindent elkövetnünk, hogy a rendelkezésünkre álló élelmiszerekben foglalt tápláló anyagokat minél helyesebben és gazdaságosabban használjuk ki.

Am késégtelen, hogy le kell mondjunk a bőszről híres magyar konyháról, de meg kell szeresnünk az ismereteket, amelyek lehetővé teszik azt, hogy konyhánk minden nehézség ellenére, továbbra is izletes, tápláló, egészséges és amellott olcsó maradjon.

Nem annyira a felnőttek, hanem a serdülő, de különösen a fejlődés kezdetén lévő gyermekek helyes táplálkozására kell nagy gondot fordítanunk, ha azt akarjuk, hogy a magyar ifjúság fizikailag is alkalmas legyen majd a ráváró nagy nemzeti feladatok minél sikeresebb elvégzésére.

A tanfolyam vezetősége nem akarja elröbölni a tanulólányok nyári nyelidőjét, de azt akarja, hogy azt okosan használják ki. A tanítás idejének megállapításánál a tanfolyam vezetősége arra törekszik, hogy a tanfolyam hallgatói megfelelő szabadidőhöz jussanak hozzá. Előreláthatólag a tanfolyam eszt csak a reggel és a délelőtti órákban tartja meg elméleti és gyakorlati órát. A tanfolyamot erre a célra kiképzett m. kir. gazdasági tanárokt tartják meg.

A tanfolyamok iránt rendkívül nagy érdeklődés nyilvánul meg. Bár az erdélyi kirendeltség párhuzamosan működő tanfolyamok felállítását vette terbe, mégis ajánlatos a felvétel iránti igénylést mielőbb bejelenteni (M. kir. földművelésügyi minisztérium erdélyi kirendeltsége, Kolozsvár, Bartha Miklós u. 13.) mert a tanfolyam vezetősége kegytelen a felvételknél elsősorban a jelentkezés sorrendjét figyelembe venni.

Az erdélyi főiskolások munkatáborra a magyar jövő szolgálatában.

Az erdélyi főiskolások nyári munkatáborainak magját még a bukaresti tevékenységük képezi. Onnan indult az építész-mérnök hallgatók munkája, amely később a vegyész-mérnök és képzőművész hallgatók csoportjával bővült ki. Azóta lebuláltak a munkájuk elő mindegyre tornyosuló akadályok és szabadon, sokszorozódott munkasírvól végezhetik azt a fontos munkát, ami föltétlen szükséges sokat szenvedett népünk jólétének biztosítására. A tavalyi munkájuk eredménye lelkesíti mindegyre nagyobb tömegben, nemcsak az erdélyi hallgatókat, hanem az anyaországjait is. Jóléti érzés számunkra, hogy akkor, amikor nagy kereseti lehetőségekről lemondanak, áldozatkézz diákjaink vállalkoznak egy olyan elfoglaltságra, amelyből semmi anyagi előnyük nem származik és mindenben az a gondolat vezérli, hogy a közönséget legjobb tehetségükkel szolgálják.

A műgyógytemi hallgatók több csoportja indul a nyári hónapok alatt Erdély területén a természeti kincsek kutatására. Látna a sok gazdagságot, minél tovább jobban megismerődik bennük egy szép jövő reménye és már látni vélük a gyárkémények sokaságát a rohanó patakok mentén. — Legfőbb célja munkájuknak a nyersanyag felkutatása mellett az ipar olyan mértékű fejlesztése, hogy függetleníteni tudjuk magunkat az idegen ipar beavatkozásától a hasai iparunkba. Sajnálatos példája az ilyen idegen beavatkozásnak a celuloze ipar, amelyben az anyag a nyersanyagtól a kész termékig megjárja egy párszor a külföldet. — E n ári munkájuk eredménye egy celuloze gyár terve, amelynek megvalósulása nagy jelentőséggel bírna ugy a hadi, mint békebeli iparunkban.

A celuloze főnyersanyaga a fa és különösen a nálunk bőrségben található tenyő.

Feldolgozásnál kioldják belőle a nem celuloze részt, a lignint, különböző oldószerekkel. Ilyen oldószert a calcium bisulfit $[Ca(HSO_3)_2]$, amely előállítható nálunk ugyancsak bőrségben található ménzók termékből a mészből (CaO) , a réz és egyéb fémek kén gyűjteleiből származó kén-dioxidból (SO_2) . Tehát az inkruasztáló lignint kioldva, marad a nyers celuloze, amiből sok fogyasztási cikket állítanak elő, többek között az annyira nélkülözhetetlen papirt is. Tovább finomítva a n ers celulozát, lugos eljárásokkal nyerik az X (alfa) celulozát. Ez az alapja a mindennap fontosabbá váló nitrocelulozának, lögyapott, lőpor és robbantószernek és a műanyag k egész sorozatának. A műanyagok, amelyek ma még a pótanyag fogalmával egyet jelentenek rohamos fejlődésben vannak és rövid időn belül a természetes anyagok háttérbe szorítását engedik remélni.

A csalángyűjtés megszervezése Csikban.

Ott, ahol a hős Olt aranyrögöt görget a Nagyságos Rákóczi fejedelem országának csiki bércein, a tenyőerdők öln már nem hervadnak el a csiki gyöngyvirágok, az istenadta vadvirágos szőnyegen szerényen húzódik meg a szúrós csalán.

Még nem volt kültő, ki tollára vette volna, hogy alkotó lelkének meleg szeretetével végig simogassa szúrós levelét, de én megpróbálom és — lantom pengésével nyitom meg történelmi utad, szerény kis növény.

A csalán.

Csak gaz vagyok én, a szúrós csalán;
Lenézett, árva megvetett növény.
Mindenki ismer, rettegett tanyám:
Árokpart, erdő, kertes, sövény.

Nincs illatom, nincs szines virágom,
Csak rostos száram, szúrós levelem,
De hasznomat im feléd kínálom,
Csak ismerj, lásd meg és tördj velem.

Ne tálj tőlem! Gyűjted száram, levelem,
Ezzel szolgálom én is a hazám.
Keresd a hadianyag közt nevem;
Meglátod én is vivom a csatám.

Levelem gyógyszer a iparianyag,
Rostomból készült véazon és szövet;
Felkínálom hát minden hasznomat,
Csak nyujtad ki értem dolgos két kezéd.

Ma nemcsak a tegyverek vivják élet-harcunkat, hanem dul egy másik harc is: az anyagháború. És ebben a harcban jut éppen fontos szerepe a csalánnak. A m. kir. kormány a 3100/1942. M. E. és a m. kir. közellátásügyi miniszter 106.310/1942. K. M. számu rendelete kötelezővé tette a csalángyűjtést, hogy pótolhassa a belőle készített anyaggal azt a hiányt, mely a hosszú háború miatt ma már előállott.

Meg vagyok győződve róla, hogy Csikország népe is kivezezi részét ebből az anyagháborúból is és azt a bőrség természeti kincset, melyet vadvirágos erdei kínálnak, dolgos kézzel, székely szívvel gyűjtik a haza oltárára.

Az egész ország területén a Magyar Gabonakereskedelmi Rt. budapesti céget birták meg a csalángyűjtés megszervezésével.

Csikszereadán megbirtuk Veres Gárd kereskedőt és kérjük Csikországg hazafias népét, hogy ebben a harcban is legyen osztályosa a szebb magyar jövővért vívott küzdelemlünknek.

Az összegyűjtött csalánzásáért és levélért a kormányhatóság által megállapított ellenértéket fizetjük, mely összeg tisztességes keresetnek juttat mindenkit, ki átéri ennek a munkának fontosságát és nem riad vissza a munkától.

vitéz G. L.

Elődök: Egy jó karban lévő fölfedező kocs, egy vastengelyű hordó szekér 4 uj kerékekkel és kulcsos hámoz, Nagy Bálintnál, Betegsegélysz mellett, Csikszereadán.

Elmarad a soproniak Csiksomlyóra való sarándoklata. As ország legnyugatibb vármegyéjében, a távoli Sopronmegyében, amelynek lakossága túlnyomó többségében hitbuzgó katolikus, ami Csiksomlyónak nagy hódítást végzett. A somlyói csodatévő Sűsü Anya híre mind többek és többek lelkét fogta meg a így érlelődött meg az elhatározás, hogy a nyugatvidéki katolikuság tömegesen sarándokol el a székelység sánta helyére. As előkészületek a sarándok ut meggyezésére már az év elején megindultak a különbözően Ró Pál csornai püspök, püspöki tanácsos büszködött a terv sikere érdekében. A rendkívül viszonyok azonban, mint annyi szép gondolatnak, ennek a keresztülvitelét is megakasztották. A sok nehézség miatt a Sopronmegyeiek sarándok menete az idén elmarad, de reméljük, hogy jövőre annál nagyobb sikerrel megy végbe. (k. á.)

— Meghívó. Csikvármegye bérceplőgéptulajdonosai mint érdekeltek, 1942 évi július hó 19-én délelőtt 9 órakor, Csikszereában, az Ipartestület Kármáné helyiségében megtartandó rendes közgyűlésére szívesen hívatnak meg, tekintettel a megjelent fontos kormányrendeletre, kívánatos azon minden egyes cséplőgéptulajdonos részt vegyen.

— Árúárak és forgalmának szabályozása. A M. Kir. Közelállásügyi Miniszter a következő cikket: friss tyuktojás, kristályosodás és bádogdobosba csomagolt feltölti és szállítandó maronátrón, kissereit salicyl ártal, a kenyérgabona vándorlasi és vándorlasi díjat állapította meg, a konyhakerti és virágmagvak, rostifinom, állati asórok és száranyagok valamint a hagymafélék forgalmát szabályozta. Közelebbi felvilágosítás a csikszereai M. Kir. Közelállásügyi Felügyelőség ad, Szentlélek-utca 8. Telefon 107.

— A kenyérgabona vándorlasi és vándorlasi díja. A Közelállásügyi Miniszter a vándorlasi díjra jogosultak részére végzett őrlésért felszámítható díjat az időszerűen nehén, tisztított, gyommegmentes kenyérgabona 100 kgr-ja után legfeljebb 3.30 Pengőben állapította meg. Ezen felül a malom tulajdonosa vagy tiszteletes tartója 2 százalék portát számíthat fel. A vándorlasi díjat a vándorlasi díjra jogosultak részére a díjait az őrlési díj és a portái díjat a tisztított állapotban átvett kenyérgabona súlya után szabad felszámítani. As őrlési és darálási díjon, továbbá a portái díj százalék felül semmiféle más díjazást felszámítani vagy egyéb szolgáltatást kifizetni tilos. Minden iparűző, aki kenyérgabona vándorlásával, vándorlásával vagy darálásával foglalkozik, köteles az átvett helyiségben egy tájékoztatót kifizetni, amelyből az őrlési díj közzéadását az őrlési díj felvételéről részletes felvilágosítást kaphat.

— A miniszterelnök és a szövetségek. „Maradjatok hűek azokhoz a szervezetekhez, amelyek itt állnak az elmúlt huszoneg évtizedben is. Maradjatok hűek az EMGE-hez és az Erdélyreai Hengyáhos és mindazokhoz a szervezetekhez, amelyek benneteket támogatottak azokban a nehéz időkben. Maradjatok hűek azokhoz a szervezetekhez, amelyeket az alkotó eszemet erre hívott életre. — Kállay Miklós miniszterelnök mondotta ezeket a szavakat Mero-vásárhelyen, az EMGE gaudygyűlésén. A miniszterelnök, aki nagy le gazdálkodó magyar, aki hivatásánál fogva ismeri a magyar nép bajait és az elmúlt idők szenvedését, de munkáját is, így nyilatkozott, részben is kiemelve azt a két gazdasági szervezetet, amely megtartója volt a magyarságnak az elnyomás idejében. A végzett munka ismerete és a jövőben még fokozottabban munkálkodó igazi magyar községi eszemet igérete hozta ezeket a szavakat. A felelős magyar kormány elnöke minden kétséget kizáróan nem ok nélkül ajánlotta az erdélyi szövetségek szervezetét követendő megmondulást, hanem a meggyőződés és a kérdés ismerete sugallta szavait, amelyekért hálával tartozik az erdélyi szövetségeknek megfogalom, mert a miniszterelnök szavának súlya és komoly jelentősége van.

— Táborítás Zsögödfürdőn. A kékeri járás levele csoportja jelenleg Zsögödfürdőn táborosik. Július hó 12-én Zsögödfürdő megyőzése alkalmával a 250 tagot számláló levele tábor esti tábori rendezés, amelyre a községet szívesen látja a tábor parancsnokság.

— A tavalyinál is nagyobb lendülettel indult meg a havasi gyümölcs-gyűjtés. Az Erdélyreai Hangya szövetségek által bálóant a múlt évben körülbelül félmillió pengőt juttatott a legszegényebb falusi népnek a havasi gyümölcsfák és gyógygyepek gyűjtéséért. As hatalmas összeg eszer és eszer szegény székelynek jelentett mellékjvedelmeket a hatása nem is maradt el. Ahol csak működtek a gyümölcs-gyűjtő vagy feldolgozó telepcek, a lakosság beállt a munkába és boldogan vette át a napi jövedelmét, amelyet az eddig kárbavessző növényekért kapott. A legnagyobb szociális jelentőség huzódik meg már a tavalyi eredmények mögött is, mert a felmúlt Pengő] az a székely nép kereszte meg, amely a legjobban rá van utalva az anyagi megsegítésre. Igazán szövetségek megmondulása volt ez és az idén még nagyobb lendülettel indul meg a gyümölcs-gyűjtés. A tavalyi feldolgozótelepek mellé újakat is létesítettek, hogy minél több területen juthasson mellékjvedelemhez a lakosság. A földi eper gyűjtésével és különböző gombák szedésével már a közel jövőben meg indul a munka a székely havasokon és az idén szövetségek által bálóantuk még több jövedelmét biztosíthat a korán megkezdett munkával munkatársainak, mint az elmúlt évben.

— Toinai Klári és Kis Manyi a Rádió novelláit hozza a Szinházi Magazin új szociális száma, melyben Rács Vilmos ír cikket a mai színházról, Ifj. Ambrásy Agoston a Balatáról, Hortobágyi Jenő érde-

kes haditudósítás ja táborból, Szőrényi Éva a Keek-sen. Rongtos tréfa, móka, riport, divattudósítás, érdekes, újszerű rejtvény toszik a legolvasottabb lapja a Szinházi Magazin, melynek elindarabja a M-dách Szinház nagy sikere a Domino. Gyermek melléklete pedig a gyermekek kedvence a Kis Magazin.

— Növendékek felvétele a postánál. A m. kir. postavezérség-igazgatóság a posta ügyi férfi tisztviselői csak utánpótlás céljából 250 postanövendék felvételére pályázatot hird-t. Növendéktől való felvételre pályázhat az olyan ifjú, aki a középiskola vagy ezzel egyenrangú más tanintézet 4 osztályát sikerrel elvégzte, 17 évesnél nem idősebb, magyar állampolgár, magyarul tökéletesen beszél és ír, fedhetetlen megválasztott, tisztileg és szellemileg és egészséges, végül nem tartozik az 1939. évi IV. t. c. 1. §-ának hatálya alá. További felvilágosításokat az érdeklődőknek a Postavezérség, Kolozsvár (Schütz János-utca 17, L. em. 11) ad.

Vigyázat!

A Darmol hashajtót utánozzák. Óvatosan, mert minden tablettán a „DARMOL” szónak az T alakú bevágásnak kell lenni. Kimondottan eredeti csomagolásban kérje.

Szám: 957—1942. mj.

Hirdetmény.

A Csiki Magánjavak Ideiglenes Igazgatóságának a 6 010—1941. M. E. illetve a 81.052—1942. V. K. M.-i rendeletben írt jogkörben pályázatot hirdet az 1942. évi költségvetésben felvett a vagyon jövedelmel terhére rendszeresített követendő ösztöndíjak elnyerésére:

- 1 bányászakadémia ösztöndíj 1.000 P
- 1 erdőmérnöki akadémián ösztöndíj 1.000 P
- 1 gazdasági akadémián ösztöndíj 1.000 P
- 2 műegyetemi ösztöndíj a 1.200 P 2.400 P
- 1 közgazdasági egyetemi ösztöndíj 1.000 P
- 2 jogtudományi ösztöndíj a 1.000 P 2.000 P
- 2 orvostudományi ösztöndíj a 1.400 P 2.800 P
- 1 bölcsészettudományi ösztöndíj 1.000 P
- 1 képzőművészeti ösztöndíj 1.000 P
- 1 állatorvosi főiskola ösztöndíj 1.000 P
- 1 honvéd főreáliskola vagy Ludovika Akadémián ösztöndíj 1.400 P
- 1 kertészeti tanintézet ösztöndíj 500 P
- 2 erdőmérnöki iskolán ösztöndíj a 400 P 800 P
- 6 csikszereai polg. leányiskolán ösztöndíj a 150 P 900 P
- 10 gimnáziumi ösztöndíj a 400 P 4.000 P
- 1 „Madar Imre”-féle ösztöndíj 300 P
- 2 posta és táviróintézet ösztöndíj a 400 P 800 P
- 2 vasúti tisztviselő tanfolyamra a 400 P 800 P
- 2 felsőfokú orvosi iskolán vagy kórházban ösztöndíj a 500 P 1.000 P
- 2 felsőfokú orvosi iskolán ösztöndíj a 500 P 1.000 P
- 4 ipari iskolán ösztöndíj a 250 P 1.000 P
- 5 dírtól polg. iskolán ösztöndíj a 150 P 750 P
- 6 kántor tanítói képző ösztöndíj a 300 P 1.800 P
- 10 csikszereai m. kir. mezőgazdasági iskolán ösztöndíj a 150 P 1.500 P
- 2 közgazdasági tanfolyamra ösztöndíj a 600 P 1.200 P
- 4 róm. kath. papnevelő-intézet ösztöndíj a 500 Pengő 2.000 P

A fent felsorolt ösztöndíjakon kívül 6000 Pengő külön, mint segélypénz is fel lehet osztva a ebből azok részvételre, akik ösztöndíjért azért nem kaphattak, mert azokat érdemesebb pályázóknak kellett odaítélni, de akik az ösztöndíjak elnyerésére egyébként jogosultak voltak.

As ösztöndíjak és segélypénsek elnyeréséért csak azok folyamodhatnak, akik a csiki eskély határról kintosa családból való letelepedésüket igazolják a tanulmányaik alatt legalább átlagosan jó eredményt értek el.

A pályázati kérések beadásának határideje 1942 évi július hó 25-én azaz a Csiki Magánjavak Igazgatóságban nyújtandó be, ahol az erdélyreai és csikszereai községek felvilágosítókat is megkeresni lehet.

Csikszereada, 1942 évi július hó 4-én.
Dr. Gaal Endre s. k., Dr. Ábrahám József s. k., igazgató. és igazgatótanács elnöke.

Csikszentkirály község előjárótárgya.
Szám: 1152—1942.

Árverési hirdetmény.

Csikszentkirály község előjárótárgya 4695 kat. hó dat kitevő községi vadászterületén gyakorolható vadászati jogát a legelőbbit ígérőnek tin egymás után követendő évre 1942 évi augusztus hó 22-én d. e. 10 órakor a községháza hivatalos helyiségében nyilvános árverésen bérbeadják.

Kikiáltási ár 150 P. Bántópnás 15 P. Írásbeli sánt ajánlatokat sésbéli árverés megkezdése előtt az előjárótárgyhoz beadandók.

A részletes árverési feltételek a községházán hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Vadállomány: róka, nyul és szárnyas vadak.

Ha a kikiáltott időben az árverés eredménytelen lenne, ugy az 1942 évi augusztus hó 31-én ugyanazon helyen és órában meg fog ismételtetni.

Csikszentkirály, 1942. július hó 8-án.
Községi Előjáróság.

Öt melletti elsőrendű kaszáló pénzért vagy részibe kiadó. Szentlélek-utca 8.

Egy ügyes fia tanulónak felvétetik Hajnó István vas-, fűszer- és festékkereskedésében, Csikszereada. 1—8

Erdély Károly osikménességi lakos, fakereskedő, egy drb fekete szobpénztárcát elvesztett folyó hó 7 és 8 közötti éjjelen. Megtaláló sziveskedjék a benne talált iratokat visszajuttatni postán vagy alkalmissal — 20 Pengő jutalom ellenében.

Keresek jókarban levő gyermek-sportkosuit. Ajánlatok a kiadóba.

Jó karban lévő gyermekkosui eladó. — Kossuth Lajos-utca 10.

Faarverési hirdetmény.

1. A csikszereai Erdőbirtokosági Társulat Lugo-patak nevű 18.0 holdas 0.7 sárlatu — átlag 95 éves 0.4 lucfenyő és 0.6 részben bükk, valamint Haveder nevű 30 holdas 0.6 sárlatu, átlag 100 éves 0.6 lucfenyő és 0.4 részben bükk vágásainak fenyszerefa, valamint bükk-, mû- és tűifa anyagát a csikszereai Erdőbirtokosági Társulat

2. a csikszereai Erdőbirtokosági Társulat Fenyőszarok (Szulca-patak) nevű 48.5 holdas 0.8 sárlatu 40 százalékban lucfenyő, 60 százalékban bükk elegy-száru — átlag 70 — illetve 95 éves vágásainak lucfenyő szarfa, bükk-, mû- és tűifa anyagát Ménasz községházánál.

1942 évi július hó 29-án d. e. 10 órakor sánt írásbeli ajánlati versenytárgyaláson eladja.

As árverés és szerződés feltételek az Erdőbirtokosági Társulat és a csikszereai m. kir. Erdőbirtokosági Kirendeltatárgyi hivatalos órák alatt megtekinthetők, ugyanott, eladás tárgyat képező Erdőszere nevű is minden felvilágosítás megadatik a kívánatra az erdő a helyszínön is bemutatattik.

Olyan ajánlatok, melyek az árverési és szerződés feltételektől eltérnek vagy bántópnást nem tartalmaznak, figyelembe nem vétetnek; utóajánlatok el nem fogadattak.

E-sók fenntartják a jogot, hogy a tett ajánlatok közül az 1935 évi IV. t. c. 177. §-a és az ált. ár. feltételekben megszabott módon szabadon választassanak.

As érdekelte Erdőbirtokosági Társulatok nevében:
vitéz Kovács Lajos s. k.
Dónos József s. k.

Az Erdélyreai Hangya Központ tollgyűjtő telepei:

- Barót
- Csikszereada
- Erdőszentgyörgy
- Gyergyószentmiklós
- Kézdivásárhely
- Kibéd
- Makfalva
- Márosvásárhely
- Nyáradsszereada
- Parajd
- Sepsiszentgyörgy
- Székelyudvarhely
- Szilágyosomlyó

A legmagasabb áron váltanak be mindenféle friss és használt baromftollat.

7—10

Szám: 958—1942. mj.

Pályázati hirdetmény

A Csiki Magánjavak Ideiglenes Igazgatóságának folyó évi május 26-án 770—1942. mj. szám alatt bízott határozata alapján a javaknál úreszedésben lévő **Ügyvédi és számviteli állások** betöltésére a 81.052—1942. V. K. M.-i számú ideiglenes kezelési szabályzatban írt feltételek mellett pályázatot hirdetek a annak határidejét 1942 évi július hó 18-án déli 12 órájában állapítom meg.

As ügyvédi állás elnyeréséhez az ügyvédi oklevél és az ügyvédi kamaránál való bejegyzés igazolása, a számviteli állás elnyeréséhez pedig középiskolai képzés és vagy az államasámviteli vinná letételenek igazolása vagy pedig olyan számviteli vagy bank munkakörében szerzett gyakorlat igazolása szükséges, amely az állás betöltéséhez a pályázót alkalmissal teszi.

As ügyvédi állás után javadalmazása nem jár a szolgáltatási viszonyára a régi alopnsabályban írt rendelkezések, a számviteli állás javadalmazására a vármegyei alkalmissalokra érvényben lévő szabályokban a VIII. fejeletben szabályozott módon a Csiki Magánjavak 1942 évi költségvetésében biztosított illetmények irányadók.

Csikszereada, 1942 évi július hó 4-én.
Dr. Ábrahám József, az lg. tanács elnöke.